

18 OCT 2019

N-20657

Seat No. _____

B. Com. (Sem. III) Examination

October - 2019

Accountancy - III

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 (અ) આસ્થા બેન્ક લિ.નું તા. 31-03-2019ના રોજનું કાર્યું સરવૈયું 14

નીચે મુજબ આપેલું છે :

ઉધાર બાકીઓ	રકમ રૂ.	જમા બાકીઓ	રકમ રૂ.
મકાન (તા.1-4-2018ના રોજ)	10,00,000	શેર મૂડી	30,00,000
મોબાઈલ ગ્રાંચનાં વાહનો	2,50,000	બાંધી મુદતની થાપણો	24,00,000
સોનું	1,50,000	ભાવ કંપનીના શેર ઈસ્યુ	1,00,000
બચત ખાતા પર વ્યાજ	1,10,000	સંચાલન ફી	
		કર્મચારી પગારમાંથી	
		કપાયેલ આવકવેરો	2,000
ખરીદેલી અને	2,00,000	ટ્રાવેલર્સ ચેક	1,43,000
વટાવેલી હૂંડીઓ			
ટ્રેઝરી બિલ્સ	4,30,000	લોન પર વ્યાજ	9,00,000
ઓવરડ્રાફ્ટ અને કેશ કેડિટ	30,00,000	બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ તથા	5,50,000
		કેશ કેડિટ પર વ્યાજ	

N-20657]

1

[Contd...

શાખાના હવાલા	1,50,000	સ્ટાફ સલામતી ડિપોઝીટ	1,40,000
રોકડ સિલક	7,10,000	કાયદેસરનું અનામત	30,00,000
બેન્કમાં સિલક	2,00,000	કેશ સટીફિકેટ	6,00,000
સ્ટેશનરીનો સ્ટોક	1,80,000	કમિશન-દલાલી	3,40,000
લોન	55,00,000	બચત ખાતા	18,75,000
પગાર	7,00,000		
વીમા-પ્રીમિયમ	20,000		
ચાંદી	2,50,000		
બાંધી મુદતની			
થાપણો પર વ્યાજ	2,00,000		
	1,30,50,000		1,30,50,000

નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં લઈ બેન્કનું ન.નું. ખાતાનું ફોર્મ B અને પાકું સરવૈયું ફોર્મ A તથા તે માટેનાં પરિશિષ્ટો તૈયાર કરો :

- (1) મોબાઈલ બ્રાંચના વાહનો પર 10% ધસારો ગણો. મોબાઈલ બ્રાંચની શરૂઆત તા. 6-11-2018 થી થઈ છે. મકાન પર 5% ધસારો ગણવાનો છે.
- (2) વસૂલાત માટે વર્ષ આખરે લેણીહૂંડીઓ રૂ. 2,00,000 છે.
- (3) તા. 31-3-2019ના રોજ ગ્રાહકો વતી સ્વીકાર-વેચાણશેરોની રકમ રૂ. 50,000.
- (4) બધી વટાવેલી હૂંડીઓની સરેરાશ પાકતી તારીખ 12-06-2019 છે. તેનો સરેરાશ વટાવ દર 10% છે.

અથવા

N-20657]

2

[Contd...

(અ) (1) કાલ્પનિક આંકડા સાથે નીચેના પરિશિષ્ટ તૈયાર કરો : 7

(1) પરિશિષ્ટ - 3

(2) પરિશિષ્ટ - 16

(2) દેના બેન્ક લિમિટેડના તા. 31-03-2019ના રોજના કાચા 7

સરવૈયામાંથી નીચેની બાકીઓ લેવામાં આવી છે :

ખરીદેલી અને વટાવેલી હૂંડીઓ રૂ. 6,00,000

વટાવેલી હૂંડીઓ પરનું વળતર (તા. 1-4-2018) રૂ. 10,000

મળેલ વ્યાજ-વટાવ રૂ. 1,00,000

વટાવેલી હૂંડીઓનું પૃથક્કરણ નીચેની માહિતી દર્શાવે છે.

હૂંડી લખ્યા તારીખ	હૂંડીની મુદત	હૂંડીની રકમ રૂ.	વટાવનો દર
22-1-2018	3 માસ	1,46,000	10%
7-2-2018	3 માસ	2,92,000	9%
9-2-2018	4 માસ	1,62,000	8%

ઉપરની માહિતીના આધારે બેન્કના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો અને વટાવેલી હૂંડી પરના વળતરનું ખાતું તેમજ વ્યાજ અને વટાવ ખાતું તૈયાર કરો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો : (કોઈ પણ ચાર) 4

- (1) દર વર્ષે બેન્કે પોતાના નફામાંથી ડિવિડન્ડ જાહેર કરતાં પહેલા નફાની કેટલી રકમ અનામત ભંડોળ ખાતે લઈ જવી જોઈએ ?
- (2) બિન-ઉત્પાદક મિલકતો એટલે શું ?
- (3) બેન્કના હિસાબના મુખ્ય ચોપડા જણાવો.
- (4) ગુમાવેલ મિલકતો એટલે શું ?
- (5) શંકાસ્પદ મિલકતો પર ધાલખાધ અનામતની કેટલી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે ?
- (6) વટાવેલી હૂંડીઓ પરનું વળતર એટલે શું ?

નીચે મુજબ છે :

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
રૂ. 100નો એવા 12.5%ના પ્રેફ. શેર પૂર્ણ ભરપાઈ	2,00,000	જમીન અને મકાન	4,00,000
‘અ’ ઈ. શેર દરેક રૂ. 100નો શેરદીઠ રૂ. 60 ભરપાઈ	3,00,000	યંત્રો	2,00,000
‘બ’ ઈ. શેર દરેક રૂ. 10નો શેરદીઠ રૂ. 7.50 ભરપાઈ	3,75,000	રોકાણો	3,00,000
રોકાણ વધઘટ ફંડ	75,000	દેવાદારો 3,15,000 -ઘાલખાધ 15,000	
12%ના ડિબેન્ચર્સ	2,50,000	-ઘા. અના. 15,000	2,85,000
ડિબેન્ચર પર બાકી વ્યાજ	30,000	સ્ટોક	2,00,000
બેન્ક લોન (સ્ટોક સામે તારણ)	2,50,000	રોકડ	50,000
ડિરેક્ટરની લોન	75,000	બેન્ક સિલક	1,50,000
લેણદારો	5,00,000	જાહેરાત ઉપલક ખાતું	2,80,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	75,000	નફા-નુકસાન ખાતું	2,65,000
	21,30,000		21,30,000

તા. 31-3-2019ના રોજ થી ભક્તિ લિમિટેડનું મરજિયાત વિસર્જન થયું.

જરૂરી માહિતી નીચે મુજબ છે :

- (1) લિક્વિડેટરે દેવાદારોના 25% ઓછા અને બાકીની મિલકતોની ચોપડે કિંમત ઉપજાવી.
- (2) વિસર્જન ખર્ચ રૂ. 20,000 થયો. લિક્વિડેટરને મિલકતોની ઉપજ પર 4% તથા બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમના 5% મહેનતાણું આપવાનું છે.
- (3) ડિબેન્યર હોલ્ડરોને તા. 31-12-2009ના રોજ ચૂકવ્યા.
- (4) ડિરેક્ટરની લોન, 5 કર્મચારીઓનો છેલ્લા 5 માસનો પગાર ચૂકવવા માટે લીધેલ છે.
- (5) પ્રેફરન્સ શેર ક્યૂમ્યુલેટિવ પ્રેફરન્સ શેર છે. જેના પર એક વર્ષનું ડિવિડન્ડ ચૂકવવાનું બાકી છે.
- (6) લેણદારોમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે :

- (1) રૂ. 1,00,000ના લેણદારો, જેની પાસે અર્ધા યંત્રો ગીરો છે.
- (2) મેનેજિંગ ડિરેક્ટરનો છેલ્લા ચાર માસનો બાકી કુલ પગાર રૂ. 50,000.
- (3) છેલ્લા વર્ષનું કર્મચારી વીમા યોજના હેઠળ પ્રીમિયમ રૂ. 15,000.

લિક્વિડેટરનું આવક-જાવક દર્શાવતું પત્રક બનાવો.

અથવા

2 (અ) (1) ધર્મ લિ.નું તા. 31-10-2018ના રોજ સ્વૈચ્છિક વિસર્જન

7

થયું ત્યારે તેમની શેરમૂડી નીચે મુજબ હતી :

રૂ. 100નો એક એવા 1,000, 8%ના પ્રેફ.શેર પૂર્ણ ભરપાઈ

રૂ. 100નો એક એવા 2,000 ઈકિવટી શેર પૂરા ભરાયેલા

રૂ. 50નો એક એવા 3,000 ઈકિવટી શેર રૂ. 40 ભરાયેલા

રૂ. 10નો એક એવા 4,000 ઈકિવટી શેર રૂ. 6 ભરાયેલા

રૂ. 5નો એક એવા 5,000 ઈકિવટી શેર રૂ. 4 ભરાયેલા

લિક્વિડેટર પાસે રૂ. 2,15,000 રોકડ છે.

લિક્વિડેટરનું આવક-જાવકનું પત્રક તૈયાર કરો.

(2) નોંધ લખો :

7

(A) પસંદગીના લેણદારો

(B) બિનસલામત લેણદારો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો : (કોઈ પણ ચાર)

4

(1) કંપનીની વિસર્જનની પદ્ધતિઓ જણાવો.

(2) લિક્વિડેટરનો અર્થ સમજાવો.

(3) કંપનીનું વિસર્જન એટલે શું ?

(4) મૂડી તૂટ એટલે શું ?

(5) તરતો બોજ ધરાવતા લેણદારો એટલે શું ?

(6) પસંદગીના લેણદારોની બે વિગત જણાવો.

નીચે પ્રમાણે છે :

વિગત	X	Y	Z
	રૂ.	રૂ.	રૂ.
વિભાગીય વેચાણ	4,80,000	4,00,000	3,20,000
વિભાગીય રોકાણ	80,000	1,00,000	1,20,000
વિભાગીય કામગીરી			
આવક	10,000	10,000	10,000

સંચાલકો રોકાણ પર વળતરને આધારે વિભાગીય કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરે છે. મધ્યસ્થ ઓફિસના ખર્ચની ફાળવણી વિભાગોને કરે છે. 2019ના વર્ષમાં કંપનીએ રૂ. 18,000 કર ભર્યો છે. શોધો.

- (1) મધ્યસ્થ ઓફિસ ખર્ચની ફાળવણી પહેલાના ત્રણેય વિભાગોના રોકાણ પર વળતરનો દર.
- (2) મધ્યસ્થ ઓફિસના ખર્ચ રોકાણના પ્રમાણમાં ફાળવ્યા બાદ રોકાણ પર વળતરનો દર.
- (3) મધ્યસ્થ ઓફિસના ખર્ચ વેચાણના પ્રમાણમાં ફાળવ્યા બાદ રોકાણ પર વળતરનો દર.

અથવા

નીચે મુજબ છે :

વિભાગ	કામગીરી નફો	કુલ રોકાણ
	રૂ.	રૂ.
X	6,40,000	80,00,000
Y	30,00,000	1,50,00,000
Z	60,00,000	3,75,00,000

- (1) વર્ષ 2019 માટે ત્રણેય વિભાગોના રોકાણ પર વળતરનો દર શોધો.
- (2) જો મૂડીની પડતર 10% લેખે ઉધારવામાં આવે તો દરેક ડિપાર્ટમેન્ટની બાકીની આવક અને વળતરનો દર શોધો.

- (2) સુમન કં. લિ.ની મિલકતોની કિંમત રૂ. 30,00,000 છે. 3 વર્ષ 7
માટે ઘસારા પહેલાની આવક રૂ. 9,00,000, રૂ. 10,70,000 અને
રૂ. 12,00,000 છે. આ મિલકતોની પુનઃસ્થાપના કિંમત દર વર્ષે
25% લેખે વધવાની શક્યતા છે. ઘસારાના દર 10% વાર્ષિક
ગણવામાં આવે છે. આ મિલકતોની કોઈ ભંગાર મૂલ્ય નથી. રોકાણ
પર વળતરનો દર વર્ષના અંતે મિલકતોની કિંમત પર ગણવામાં આવે
છે. ઐતિહાસિક પડતરના આધારે તેમજ પુનઃમૂલ્યાંકન કિંમતના
આધારે ચોખ્ખી ચોપડે કિંમત પર રોકાણ પર વળતરનો દર શોધો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ ત્રણ) 3

- (1) રોકાણ પર વળતરનો દર એટલે શું ?
- (2) શેષ આવક એટલે શું ?
- (3) મિલકતની ઐતિહાસિક પડતર એટલે શું ?
- (4) વિભાગીય કામગીરીના મૂલ્યાંકનના આધારો જણાવો.
- (5) મિલકતની ચોખ્ખી ચોપડે કિંમતની ગણતરી કેવી રીતે કરવામાં આવે છે ?

4 (અ) શેરના મૂલ્યાંકનને અસર કરતા પરિબળો જણાવો. 14

અથવા

- (અ) (1) પાઘડી એટલે શું ? પાઘડીનું મૂલ્યાંકન ક્યારે કરવામાં આવે છે ? 7
(2) મૂલ્ય વૃદ્ધિના હિસાબોના પત્રકનો નમૂનો સમજાવો. 7

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો : (કોઈ પણ ત્રણ) 3

- (1) અધિક નફો એટલે શું ?
- (2) શેરનું આંતરિક મૂલ્ય એટલે શું ?
- (3) મૂલ્ય વૃદ્ધિ એટલે શું ?
- (4) બિન-ધંધાકીય રોકાણો એટલે શું ?
- (5) શેરની વાજબી કિંમત શોધવાનું સૂત્ર લખો.

ENGLISH VERSION

- 1 (a) Following is the Trial Balance of Astha Bank Ltd. 14
as on 31-3-2019.

<i>Debit balances</i>	<i>Rs.</i>	<i>Credit Balances</i>	<i>Rs.</i>
Building (as on 1-4-2018)	10,00,000	Share Capital	30,00,000
Mobile branch vehicles	2,50,000	Fixed deposits	24,00,000
Gold	1,50,000	Share issue management fees of Bhav Co.	1,00,000
Interest on Savings A/c	1,10,000	TDS from employee's salary	2,000
Bills purchased and discounted	2,00,000	Travellers cheques	1,43,000
Treasury Bills	4,30,000	Interest on loan	9,00,000
Overdraft cash credit	30,00,000	Interest of Bank overdraft and cash credit	5,50,000
Branch Adjustments	1,50,000	Staff safety deposit	1,40,000
Cash balance	7,10,000	Statutory reserve	30,00,000
Bank balance	2,00,000	Cash certificates	6,00,000
Stationary stock	1,80,000	Commission- Brokerage	3,40,000
Loan	55,00,000	Savings accounts	18,75,000
Salary	7,00,000		
Insurance premium	20,000		
Silver	2,50,000		
Interest on fixed deposits	2,00,000		
	1,30,50,000		1,30,50,000

N-20657]

9

[Contd...

From the following information prepare Profit and Loss Account (form B) and Balance Sheet (Form-A) and necessary Schedules of Astha Bank Ltd.

- (1) Calculate 10% depreciation on Mobile Branch vehicles. Mobile Branch was started on 6-11-2018. Calculate 5% depreciation on Building.
- (2) Bills recovered were Rs. 2,00,000 at the end of the year.
- (3) Bills accepted and endorsed on behalf of customer Rs. 50,000 as on 31-3-2019.
- (4) Average maturity date of all discounted bills is 12-06-2019 and average rate of discount is 10%.

OR

- 1 (a) (1) Prepare the following schedules with an imaginary figures. 7

(1) Schedule-3

(2) Schedule-16

- (2) Following balances were taken from the books of Dena Bank Ltd. as on 31-3-2019. 7

Bills Purchased and discounted Rs. 6,00,000

Rebate on bills discounted (1-4-2018) Rs. 10,000

Interest and discount received Rs. 1,00,000

Following is the classification of bills discounted :

Date of bills drawn	Period of bills	Amount of Bills Rs.	Discount rate
22-1-2019	3 months	1,46,000	10%
7-2-2018	3 months	2,92,000	9%
9-2-2018	4 months	1,62,000	8%

From the above information write necessary journal entries in the books of bank and also prepare Rebate on Bills Discounted A/c and Interest and Discount A/c.

(b) Answer the following in brief : (any four)

4

- (1) How much amount should be transferred by the Bank every year from its profit to the reserve before declaring dividend from the profit ?
- (2) What is Non-Performing Assets ?
- (3) Which are main books of Bank Accounting.
- (4) What is Loss Assets ?
- (5) How much Bad debts provision is made on Doubtful Assets ?
- (6) What is Rebate on Bills Discounted ?

2 (a) Following is the Balance Sheet of Bhakti Ltd. as on 31-3-2019 :

14

<i>Liabilities</i>	<i>Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>Rs.</i>
12.5% Pref. Shares of Rs. 100 each fully paid	2,00,000	Land & Building	4,00,000
'A' Eq. shares of Rs. 100 each, Rs. 60 paid up	3,00,000	Machinery	2,00,000
'B' Eq. shares of Rs. 10 each, Rs.7.50 paid up	3,75,000	Investment	3,00,000
Investment fluctuation fund	75,000	Debtors 3,15,000 – Bad Debts 15,000 – B.D.R. 15,000	2,85,000
12% Debentures	2,50,000	Stock	2,00,000
Unpaid interest on Debentures	30,000	Cash	50,000
Bank Loan (against Stock)	2,50,000	Bank Balance	1,50,000
Director's Loan	75,000	Advertisement	2,80,000
Creditors	5,00,000	Suspense Account	
Provident Fund	75,000	Profit & Loss Account	2,65,000
	21,30,000		21,30,000

N-20657]

11

[Contd...

On 31-3-2019 Bhakti Ltd. went into voluntary liquidation.

- (1) Liquidator has realized from debtors at 25% less and remaining assets at its book value.
- (2) Liquidation expenses were Rs. 20,000. Liquidator is entitled to get remuneration at 4% on the assets realized and 5% on the payment to unsecured creditors.
- (3) Debenture holders were paid on 31-12-2019.
- (4) Loan from Director was taken to pay last 5 months five employee's salary.
- (5) Preference shares are cumulative on which last one year dividend is not paid.
- (6) Creditors includes following :
 - Creditors of Rs. 1,00,000 with whom half Machinery is mortgaged.
 - Last four months outstanding salary of Managing Director Rs. 50,000.
 - Last year unpaid premium of employee Insurance Scheme Rs. 15,000.

Prepare Liquidator's Receipts and Payments Account.

OR

- 2 (a) (1) Dharm Ltd. went into liquidation on 31-10-2018. 7

Its share capital as on that date was as under :

1000, 8% Pref. shares of Rs. 100 each fully paid.

2000 Equity shares of Rs. 100 each fully paid

3000 Equity shares of Rs. 50 each, Rs. 40 paid up

4000 Equity shares of Rs. 10 each, Rs. 6 paid up

5000 Equity shares of Rs. 5 each, Rs. 4 paid up

Liquidator has cash Rs. 2,15,000

Prepare liquidators Receipts and Payments Account.

- (2) Write notes on : 7

(1) Preferential Creditors

(2) Unsecured Creditors.

(b) Answer the following in brief : (any four) 4

- (1) Write the methods/ways of liquidation of a company.
- (2) What is the meaning of Liquidator ?
- (3) What is Liquidation of a company ?
- (4) What is capital deficiency ?
- (5) What is the meaning of debt having floating charge ?
- (6) Give two details of preferential creditors.

3 (a) Sadhu Co Ltd. has 3 departments. Following are the balances for the year 2019. 14

Particulars	X	Y	Z
	Rs.	Rs.	Rs.
Dep. Sales	4,80,000	4,00,000	3,20,000
Dep. Investments	80,000	1,00,000	1,20,000
Dep. Operating incomes	10,000	10,000	10,000

Management measures division's performance on the basis of Return on Investments. Central office expenses are to be distributed between departments. In the year 2019 company has paid Rs. 18,000 as tax. Find out

- (1) ROI of 3 departments before apportioning central office expenses.
- (2) ROI of 3 Departments if Central office expenses are to be apportioned on the basis of investments.
- (3) ROI of 3 departments if Central office expenses are to be apportioned on the basis of sales.

OR

- 3 (a) (1) Mahatma Co. Ltd. has 3 departments. Following 7
is the information for the year 2019.

Departments	Operating	Total
	Profit	Investments
	Rs.	Rs.
X	6,40,000	80,00,000
Y	30,00,000	1,50,00,000
Z	60,00,000	3,75,00,000

- (1) Calculate ROI for all the 3 departments for the year 2019.
- (2) If cost of capital is 10%, then find Residual income and ROI for all the 3 departments.

- (2) Value of Suman Co. Ltd.'s assets were 7

Rs. 30,00,000. Last 3 years income before depreciation were Rs. 9,00,000; Rs.10,70,000; and Rs. 12,00,000 respectively. The re-establishment value of these assets is expected to increase by 25% every year. Depreciation is to be calculated at 10% every year. There is no scrap value. Return on investments is to be calculated on the value of the assets at the end of the year. Calculate the rate of return on net book value according to historical cost and re-establish value.

(b) Answer the following in brief : (any **three**) **3**

- (1) What is Return on Investments ?
- (2) What is Residual Income ?
- (3) What is Historical Cost of an Asset ?
- (4) State the Basis of Divisional Performance.
- (5) How net book value of an asset is calculated ?

4 (a) Discuss the factors affecting valuation of shares. **14**

OR

(a) (1) What is Goodwill ? When the valuation of
Goodwill is necessary ? **7**

(2) Explain the format of Value Added Statement. **7**

(b) Answer the following in brief : (any **three**) **3**

- (1) What is Super Profit ?
- (2) What is Intrinsic Value of Share ?
- (3) What is value added ?
- (4) What is Non-trade investments ?
- (5) Write an equation for fair value of share.

